

zorgplan 2018-2022

Inhoudsopgave:

Inhoudsopgave

Inleiding

1. Visie op zorg en begeleiding

1.1 visie op zorg

1.2 Doelstelling van de zorg

2. Algemene zorg

2.1 Aanneمة beleid nieuwe kinderen

2.2 Procedure bij tussentijdse instroom/uitstroom

2.3 Procedure bij doubleren/versnellen/ kleuterverlenging

2.4 Procedure bij uitstroom vervolgonderwijs

2.5 Leerlingvolgsysteem/ analyse toets gegevens

2.6 Besprekingen rondom zorg op school

2.7 Externe contacten

2.8 Dossiervorming

3. Zorg op groepsniveau

3.1 Zorg in de groepen 1 en 2

3.2 Zorg in groep 2 tot en met 8

3.3 Voorwaarden voor een goed klassenmanagement

4. Zorg op individueel niveau

5. Verwijzing naar het SO/SBO

Inleiding

OBS Twickel is een openbare school. Dit betekent dat iedereen welkom is, ongeacht geloofs- of levensovertuiging. Wij streven er actief naar om kinderen respect bij te brengen voor elkaars leefwijze en levensbeschouwing en voor normen en waarden als tolerantie en solidariteit. Wij besteden in ons onderwijs bewust aandacht aan maatschappelijke en culturele verhoudingen en de diversiteit aan geestelijke stromingen, zonder een bepaalde stroming aan te hangen. Hiermee geven we als basis mee dat de kinderen de samenleving beter kunnen begrijpen.

Twickel bevindt zich in het westelijk deel van de wijk Toolenburg. De school is gehuisvest in twee gebouwen op hetzelfde adres, voorzien van alle faciliteiten. In de school zijn leslokalen, extra werkplekken voor kinderen en personeel, een speellokaal, meerdere centrale ruimtes en spreekkamers. De sportvoorziening (sporthal De Veste) is op 25 meter van de school. De meeste kinderen van Twickel komen uit de wijk Toolenburg, maar er komen ook kinderen uit andere wijken naar onze school. Veel ouders kiezen bewust voor het onderwijs op Twickel. Door krimp van het aantal kinderen in de hele Haarlemmermeer zien we dat het aantal kinderen op Twickel ook jaarlijks iets kleiner is geworden. In het schooljaar 17-18 zien we juist weer groei in tegenstelling tot de landelijke trend. Op 1 oktober 2017 tellen wij 269 kinderen, verdeeld over 12 groepen. Hiermee zijn wij de grootste basisschool in de wijk. Sinds het schooljaar 2015-2016 bieden we op Twickel ook voltijd HB onderwijs in 2 groepen. Dit zijn de groepen 5/6 en 7/8. Deze groepen horen bij onze school, echter is het onderwijsaanbod afgestemd op onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen en wijkt af van het reguliere aanbod. De kinderen uit de HB groepen komen uit de hele Haarlemmermeer.

Onze school valt onder de Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer. Deze stichting heeft een professioneel schoolbestuur waarvan de dagelijkse werkzaamheden worden gedaan door het bestuurskantoor.

Op Twickel vinden wij het belangrijk dat de kinderen naar vermogen leren én dat kinderen opgroeien tot fijne, sociale mensen. Binnen onze visie is het dus belangrijk dat onze kinderen:

- een positief kritische kijk op de samenleving ontwikkelen;
- weet hebben van de rechten en de plichten die ze hebben;
- tolerant zijn en met respect omgaan met anderen;
- normen en waarden mee krijgen die leven in onze maatschappij;
- zoveel mogelijk kansen worden geboden zich te ontwikkelen;
- een hoeveelheid kennis en vaardigheden meekrijgen, die hen in staat stelt aan het vervolgonderwijs te kunnen deelnemen.

Plezier in school staat voorop. Een sfeer van acceptatie, vriendelijkheid, vertrouwen en veiligheid maakt dat kinderen én leerkrachten goed in hun vel zitten. Het accent ligt op leren rekening houden met een ander, verdraagzaamheid, maar ook behulpzaam zijn. Als een kind zich veilig voelt, zal het zich ook beter ontwikkelen. Wij beschouwen ouders als partner in de begeleiding van hun kind. Naar ouders is een grote mate van openheid, opdat er een wederzijds vertrouwen tot stand komt. Door middel van dagelijkse contacten, ouderavonden, en kijkavonden proberen we deze openheid gestalte te geven. Wij zijn op Twickel gericht op de omgang van kinderen met elkaar en betrekken de kinderen actief bij hun eigen sociale ontwikkeling.

1. Visie op zorg en begeleiding.

1.1 Visie op zorg

Obs Twickel staat voor onderwijs op maat binnen de grenzen van onze school. In de leerlingenzorg staat de vraag centraal; “Welke zorg heeft deze leerling in deze situatie bij deze leerkracht nodig?” Om deze zorg goed te kunnen organiseren heeft de school een intern begeleider in dienst.

Op Twickel zorgen we voor onderwijs op maat door middel van handelingsgericht en opbrengstgericht werken. Doordat we de kinderen vanaf het begin goed volgen door middel van observaties, oudergesprekken, toets gegevens, analyses en informatie van het kind, kunnen we snel actie ondernemen.

Als blijkt dat een leerling meer instructie nodig heeft, zetten we hier vanaf groep 1 al op in. Zo kunnen we alle kinderen zo lang mogelijk bij de groep houden. Als een leerling juist verder blijkt te zijn in leerstof en ook meer aankan, kiezen we voor compacten van de huidige lesstof aangevuld met pluswerk en eventueel Levelwerk.

Ieder kind is anders, maar ieder kind ontwikkelt zich naar vermogen optimaal op Twickel.

Ons team is elke dag weer bezig een vertrouwde, veilige en stimulerende sfeer te creëren om te kinderen optimaal te laten ontwikkelen op sociaal-emotioneel en cognitief gebied (waarbij we ons aanbod op cultureel gebied en sportief gebied als een zeer waardevolle aanvulling van ons aanbod ervaren).

In ons zorgplan is terug te vinden hoe wij als school omgaan met de uitgangspunten van deze visie.

Onze school voert haar kerntaken uit vanuit de volgende uitgangspunten:

Naar kinderen:

- Wij geven kwalitatief goed onderwijs in een veilige en stabiele leersituatie.
- Wij zorgen voor een optimaal pedagogisch klimaat waarbij het welbevinden van de leerling voorop staat.
- Wij zorgen voor een stimulerende leeromgeving waar kinderen met aansprekende en maatschappelijk actuele methoden onderwijs op maat krijgen.
- Wij besteden veel aandacht aan leerlingen die extra begeleiding nodig hebben én hebben daarbij ook oog voor de leerlingen die extra stimulans of uitdaging nodig hebben.

Naar ouders:

- Wij bieden ouder(s) en/of verzorgers een garantie voor kwalitatief onderwijs waarbij zij er zeker van kunnen zijn dat hun kind in goede handen is.
- Wij geven ouders regelmatig informatie over de vorderingen en het welbevinden van hun kind(eren).
- Wij geven ouders de mogelijkheid een actieve rol binnen te school te spelen. Zij kunnen deelnemen aan diverse commissies of lid worden van de ouderraad of medezeggenschapsraad. Zo dat zij zich medeverantwoordelijk voelen voor de school.
- Wij streven ernaar dat ouders regelmatig hun kijk op de kwaliteit van het onderwijs kunnen inbrengen.

1.2 Doelstelling van de zorg

Wij treffen voorzieningen voor leerlingen die moeilijkheden ondervinden om hun leer- en ontwikkelingsproces goed te laten verlopen. Leerlingen die juist extra uitdaging nodig hebben worden bij ons op school ook niet vergeten en voor deze leerlingen hebben we ook speciale voorzieningen. Met deze voorzieningen willen wij ervoor zorg dragen dat elke leerling van onze school een doorgaande ontwikkeling doormaakt die recht doet aan deze leerling. Ook willen wij met onze zorg bereiken dat, volgens de richtlijnen van Passend Onderwijs, zo min mogelijk leerlingen verwezen worden naar het Speciaal Basis Onderwijs of Speciaal Onderwijs opdat ieder een plek heeft en leert functioneren in de pluriforme samenleving waarvan zij deelt uitmaakt. Binnen de grenzen van ons team uiteraard.

2. Algemene zorg

2.1 Aannamebeleid nieuwe kinderen, regulier en HB

Met ouders van nieuwe leerlingen hebben we een uitgebreid gesprek. Wij vinden het belangrijk dat de kinderen voordat ze bij ons op school komen 'sfeer' hebben geproefd. Het gaat er om dat de leerling zich snel op zijn/haar gemak voelt. Kinderen die bij ons op Twickel worden ingeschreven mogen, wanneer de ouders dit wensen, een aantal ochtenden komen wennen. Deze ochtenden kunnen gebruikt worden vanaf vijf weken voordat uw kind vier jaar wordt.

De ouders van kleuters die een peuterspeelzaal hebben bezocht, krijgen een overdrachtsformulier mee voor de basisschool, de zgn. Peuterestafette. Voor ons kan dit belangrijke informatie zijn voor een goede eerste opvang van onze nieuwe, jongste leerlingen. Indien wenselijk, is er een warme overdracht met de peuterspeelzaal. Bij de komst van een andere school kunnen kinderen ook de school bekijken en kennis maken met hun toekomstige groep. De directeur of intern begeleider leiden het kind dan graag de school rond. Wij nemen contact op met de vorige school van het kind en vragen informatie. Ook heeft onze intern begeleider een gesprekje met het kind en neemt het enkele basistoetsen af om het niveau van het kind in te kunnen schatten. Op deze manier proberen we de overstap naar onze school zo soepel mogelijk te laten verlopen. Indien de zorgvraag groter is dan wij op school kunnen bieden, gaan we met ouders in gesprek en kijken we samen naar een passende plek voor het kind.

Bij de aanmelding van kinderen voor de groepen waarin voltijd HB onderwijs wordt aangeboden is de procedure uitgebreider. De intakegesprekken zijn intensiever, vaak omdat de zorg bijzonder groot is bij ouders, en er wordt uitgebreider onderzocht wat de onderwijsbehoefte en eventuele andere zorgvragen zijn van het kind. We moeten een goede inschatting kunnen maken of wij in staat zijn het kind te bieden wat het nodig heeft, in de volle breedte. Daarnaast is het van groot belang dat het kind past in de ontvangende groep.

2.2 Procedure bij tussentijdse instroom/uitstroom.

De overgang van de ene naar de andere school wordt door de intern begeleider gecoördineerd. Het is van belang dat de overgang zo soepel mogelijk verloopt. Daarom verzamelen we zoveel mogelijk informatie van zowel de ouders als de school van herkomst. Voordat een kind instroomt wordt het niveau op het gebied van rekenen, lezen en spelling van de leerling bekeken door de intern begeleider. Zo kan de leerling in de meest passende groep geplaatst worden. De eventuele begeleiding kan zo spoedig mogelijk gestart of hervat worden. De school ontvangt graag alle leerlingvolggegevens digitaal van de oude school. Bij de overgang van een leerling van Twickel naar een andere school sturen wij altijd een onderwijskundig rapport naar de ontvangende school. De nieuwe school kan ons altijd bellen voor meer informatie. Dit om de doorgaande lijn te waarborgen.

2.3 Procedure bij doubleren/versnellen/kleuterverlenging

Doubleren

- Doublure moet zo min mogelijk voorkomen. In principe doubleert niemand meer vanaf groep 5.
- Doubleren gebeurt alleen indien we van mening zijn dat hiermee achterstanden blijvend kunnen worden ingehaald of als een leerling sociaal emotioneel in de knoop komt te zitten. In groep 3 alleen als de leerling nog geen Avi M3 beheerst, anders is doublure in groep 4 een betere optie. (vaak gecombineerd met een psychologisch onderzoek om de cognitieve mogelijkheden van de leerling goed in kaart te brengen)
- Een leerling blijft maximaal 1 maal in zijn schoolloopbaan zitten (vanaf groep 3) We verwachten dat de leerling de rest van zijn/haar schoolloopbaan vervolgens "normaal" kan vervolgen.
- Een langer of korter verblijf in de kleutergroep moet gebaseerd zijn op de voortgang in de ontwikkeling van individuele leerlingen, niet alleen op kalender leeftijd. We kiezen er wel voor op Twickel om de okt-dec- leerlingen meteen in groep 1 te laten instromen om in september eventueel door te stromen naar groep 2. Het kan zijn dat deze leerlingen toch nog meer tijd nodig hebben om de

basisvaardigheden tot zich te nemen. De leerling gaat verder met de stof van groep 1 en start rond januari met de leerstof van groep 2. In het jaar dat erop volgt kan de leerling de stof van groep 2 vervolgen.

- Sommige kinderen die na 2 volle kleuterjaren nog niet alle basisvaardigheden beheersen en waarbij we denken dat doublure echt zinvol is, blijven nog een jaar in groep 2 om zo een stevige basis voor groep 3 te hebben.
- Kinderen die na januari instromen in de kleutergroep zitten in principe in de 0-groep. Ze starten het volgend schooljaar in groep 1.
- Kinderen die zijn gedoubleerd volgen in ieder geval de instructie afhankelijke instructie het jaar erop.
- Een leerling doubleert niet als blijkt dat de zwakke leerprestaties geheel overeenstemmen met de beperkte capaciteiten en /of mogelijkheden van het kind. Voor deze leerling wordt, indien de einddoelen van groep 8 niet gehaald kunnen worden, een ontwikkelingsperspectief vastgesteld.

Versnellen:

- Het overslaan van een groep komt zeer zelden voor. Zeker omdat er nu genoeg voorzieningen zijn om leerlingen binnen de groep extra uit te dagen en te begeleiden (Levelspel/ Levelwerk). Versnellen bekijken kan op verzoek van ouders, leerkracht, intern begeleider of directie.
- Versnellen kan voorkomen door de hele school, het komt echter vaker voor in de lagere groepen. Bijvoorbeeld bij kleuters die na januari binnenkomen en na een paar maanden de groep 1 stof reeds beheersen en ook sociaal emotioneel aan de overgang naar groep 2 toe lijken te zijn (sept-dec leerlingen, noemen we nu nog regelmatig versnellers naar groep 3, maar zijn dit in principe niet volgens de wet).
- Soms kunnen kinderen in groep 3 al lezen. Deze kinderen volgen voor lezen de zon-lijn uit de methode aangevuld met Levelwerk. Soms zien we een voorsprong op alle gebieden van minimaal een jaar. Dan kunnen we kijken naar versnelling na de Kerstvakantie naar groep 4.
- In hogere groepen is versnellen zeldzamer. We hebben vanaf januari 2016 de mogelijkheid de leerling door te laten stromen naar een van onze groepen waarin voltijd onderwijs aan HB leerlingen wordt aangeboden.
- In zeer zeldzame gevallen kiezen we er toch voor om te versnellen. Er wordt dan in overleg met het kind, de intern begeleider, directie, leerkracht en ouders een plan gemaakt om alle gegevens goed in kaart te brengen. Er wordt door getoetst en de versnellingswenselijkheidslijst wordt afgenomen. Pas als we er echt van overtuigd zijn dat versnellen voor dit kind nodig is, wordt besloten het kind in een volgend leerjaar te plaatsen. Alle partijen moeten het hierover eens zijn. De eerste periode wordt de leerling goed geobserveerd en begeleid in het opnieuw vinden van een plek in de nieuwe groep.
- Tijdens de eerste periode van de versnelling is er maandelijks contact met de ouders. Tijdens het laatste rapport gesprek wordt de versnelling nogmaals geëvalueerd. Indien er geen bijzonderheden zijn wordt de reguliere gesprekken cyclus met ouders weer voortgezet.
- In hele uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat een 3-jarige leerling met een ontwikkelingsvoorsprong instroomt op onze school. Hiervoor hebben we een protocol vastgesteld.

Voor de criteria rondom versnellen in de hogere groepen houden we onder andere de versnellingswenselijkheidslijst aan met de observaties en testresultaten van de methode en niet-methode toetsen.

In de lager groepen kijken we naast de resultaten ook naar de concentratie, werkhouding en sociaal emotionele ontwikkeling. De eventuele ontvangende leerkracht wordt bij het proces betrokken en geeft advies / kijkt mee met de overige partijen.

2.4 Procedure bij uitstroom vervolgonderwijs

Vanaf groep 1 worden de leerlingen gevolgd met het LVOS van CITO. Vanaf groep 6 tellen de gegevens hiervan mee voor de uitstroom bepaling naar het voortgezet onderwijs. De toetsen begrijpend lezen en rekenen zijn hierbij de twee zwaarstwegende toetsen.

In groep 6 worden de reguliere M en E toetsen van het LVOS afgenomen voor de gebieden rekenen/wiskunde, spelling, technisch lezen en begrijpend lezen.

In groep 7 wordt naast de M toetsen van het LVOS voor de gebieden rekenen/wiskunde, spelling, technisch lezen en begrijpend lezen en studievastigheden ook de entree toets van Cito afgenomen.

De uitslag van de entreetoets wordt met de ouders besproken tijdens een oudergesprek (in plaats van de rapport gesprekken). Er wordt besproken op welk niveau het kind mogelijk uitstroomt naar het voortgezet onderwijs.

Tijdens de gesprekken in februari van groep 8 wordt een advies gegeven. Deze adviezen worden gebaseerd op de LVOS toetsen van groep 6 tot M8, de observaties en werkhouding van de afgelopen jaren. De adviezen en eventuele op- en aanmerkingen van ouders worden opgenomen in ons registratiesysteem Parnassys.

Begin januari organiseren we structureel op school een informatieavond voor de ouders van groep 8 (naast de reguliere informatieavond in het begin van het schooljaar). Op deze avond worden de ouders geïnformeerd over de structuur van het VO en de aanmeldingsprocedure. Informatiemateriaal van diverse scholen is op deze avond beschikbaar. Ook is het mogelijk de gastsprekers uit het VO te bevragen.

De aanmeldingsprocedure verloopt volgens de jaarlijks bijgestelde procedure van de BOVO werkgroep (bestaande uit collega's van het basis- en voortgezet onderwijs).

Begin februari worden de adviezen gegeven voor de uitstroom naar het VO.

Voor 15 maart dient de leerling zich aangemeld te hebben op 1 school. Dit zodat er een warme overdracht kan plaatsvinden

In april maken de leerlingen uit groep 8 verplicht de Eindtoets basisonderwijs. Op Twickel hebben we schooljaar 2017-2018 gekozen voor de adaptieve toets van CITO. Alle kinderen starten met dezelfde opgaven op de toets en na de eerste dag wordt de toets op het niveau van de leerling afgestemd. De derde dag wordt er weer afgestemd op het niveau naar aanleiding van dag 2. Dit doet het systeem van Cito zelf, wij hebben hier geen invloed op. De resultaten van rekenen en taal worden apart beoordeeld en ingedeeld. De leerlingen op Twickel doen verplicht mee aan het onderdeel wereldoriëntatie.

Mocht de uitslag van de eindtoets hoger zijn dan het advies van de school, dan moeten wij op school het advies heroverwegen. Dit betekent niet automatisch dat het hogere advies wordt overgenomen. Ouders kunnen dit ook aangeven bij het VO om de eventuele niveauplaatsing in heroverweging te nemen.

Soms kan het voorkomen dat we toch nog meer willen weten dan onder andere het LVOS ons aan informatie geeft over de betreffende leerling. We zullen er dan voor kiezen om een SKO (schoolkeuzeonderzoek) met onder andere de NIO te laten afnemen door de Onderwijs Begeleidingsdienst. Dit gaat altijd in overleg met ouders en intern begeleider.

2.5 Leerlingvolgsysteem/ analyse toets gegevens.

LOVS

De ontwikkeling van alle kinderen wordt gevolgd door middel van het leerling- en onderwijs volgsysteem LOVS van CITO en wordt geregistreerd in Parnassys. Het gaat hierbij om de vakgebieden rekenen, spelling, technisch lezen, begrijpend lezen en studietoelagen van groep 7. Daarnaast wordt in de groep 1 en 2 Cito taal voor kleuters en rekenen voor kleuters afgenomen en daarbij een aantal toetsen uit de CPS map: Beginnende geletterdheid, Rijen in groep 1 en analyse, synthese en benoemsnelheid in groep 2. Benoemsnelheid en/of synthese nemen we nogmaals af in groep 3.

Daarnaast worden regelmatig methode-gebonden toetsen afgenomen en observaties gedaan. De kinderen worden getoetst volgens de toets kalender. De resultaten worden op school- en groepsniveau geanalyseerd door de intern begeleider en op groeps- en kindniveau geanalyseerd door de groepsleerkracht.

De directie en intern begeleider leggen verantwoording af aan het bovenscholbestuur. Hiervoor wordt twee maal per jaar een uitgebreide schoolzelfevaluatie geschreven.

De resultaten leiden tot het opnieuw opstellen van het groepsplan voor de komende periode. De groepsleerkracht is in eerste instantie verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het kind en wordt hierbij geadviseerd en ondersteund door de intern begeleider. De groepsleerkracht informeert de ouders over de ontwikkeling van het kind en bespreekt de huidige begeleidingsvorm van de leerling met de ouders.

De toets resultaten worden door de groepsleerkracht in Parnassys gezet op een vooraf afgesproken datum. De resultaten worden in februari besproken met de intern begeleider. De leerkracht bewaart de toets resultaten in zijn groepsmap.

Schoolbreed worden de toets resultaten besproken in een overleg tussen intern begeleider en directie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de door de intern begeleider gemaakte analyse van tussen- en eindopbrengsten. Op studiedagen in september en in februari worden de schoolopbrengsten in het team besproken en daarbij behorende actiepunten afgesproken, per groep bekeken wat het doel voor de volgende periode kan zijn en de groepsplannen gemaakt. Ook eventuele school-brede actiepunten worden besproken.

Sociaal emotionele ontwikkeling

Schoolbreed wordt er gewerkt met het programma van Kwink. Dit is een digibord methode en deze wordt elk jaar bijgesteld door de uitgever. Kwink is op Twickel het basisprogramma voor sociaal-emotioneel leren. In de 'storming-fase' van groepsvorming in de periode tot de herfstvakantie worden, naast de Kwinklessen, ook lessen gegeven vanuit Grip op de groep en PBS. Deze zijn het meest intensief direct na de zomervakantie en hebben tot doel een veilige basis in de groep te creëren.

De sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen wordt tijdens de consultatie momenten met de intern begeleiders besproken naar aanleiding van ons observatie-instrument ZIEN. De onderdelen welbevinden en betrokkenheid hebben prioriteit. Ouders van leerlingen die opvallen in ons observatiesysteem zullen daarvan op de hoogte worden gesteld. Daarnaast zal, waar mogelijk, in kleine groepjes of individueel, aandacht zijn voor de overige aspecten. Eventueel wordt er hulp van buiten ingeschakeld voor ouders of kinderen. Zij kunnen, indien wenselijk, van de schoolverpleegkundige, de schoolarts of schoolcoach een doorverwijzing krijgen.

Op school is een pestprotocol aanwezig. Dit protocol heeft tot doel pestgedrag te voorkomen en indien het zich voordoet, adequaat op pestgedrag te kunnen reageren.

Want:

- wij willen dat de kinderen van Twickel zich veilig voelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen;
- wij willen elkaar aan kunnen spreken op regels en afspraken;
- wij willen, door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, alle kinderen van Twickel in de gelegenheid stellen met plezier naar school te gaan.

Protocol dyslexie

De kinderen op Twickel worden vanaf binnenkomst goed in de gaten gehouden op mogelijke signalen van dyslexie. Tijdens de intake wordt er altijd gevraagd of er in de familie dyslexie voorkomt.

Alle kinderen worden in april groep 1 getoetst op het onderdeel rijmen. In groep 2 worden de testen analyse en synthese afgenomen in oktober. Indien dit nog niet op niveau is wordt er meteen actie ondernomen door middel van uitbreiding van de instructietijd. Later in het jaar wordt nogmaals analyse en synthese afgenomen, aangevuld met de test benoemsnelheid, een belangrijke voorspeller voor een dyslectische ontwikkeling. In groep 3 start de verlengde instructie meteen als blijkt dat 1 van de onderdelen nog niet op niveau is. In oktober wordt nogmaals de benoem- of synthesesettest afgenomen om te kijken hoe snel de kinderen informatie kunnen oproepen. Vanaf kern 7 van Veilig Lerende Lezen (Kim-versie) doen alle leerlingen de reguliere leestesten AVI en DMT. Kinderen die niet op niveau zitten krijgen verlengde instructietijd, waarin gewerkt wordt met connect-lezen en Ralfi lezen. Mocht dit niet genoeg effect hebben wordt er na 3 E-scores op de DMT van CITO een onderzoek aangevraagd bij ONL.

Indien de leerling in groep 7 nog niet in aanmerking komt voor een onderzoek bij ONL en zij zien genoeg aanwijzingen om toch aan dyslexie te denken wordt de leerling onderzocht door Onderwijs Advies. De begeleiding zal niet anders zijn, aangezien we alle kinderen met lees- en spellingsmoeilijkheden extra instructietijd geven. Wel kan het zijn dat de leerling in de hogere groepen gebruik gaat maken van hulpmiddelen, vergrotingen, meer tijd voor toetsen etc.

2.6 Besprekingen rondom zorg op school

Op obs Twickel vinden de volgende besprekingen plaats:

- Consultatie tussen intern begeleider en groepsleerkracht. Tijdens de opbrengstgesprekken in augustus, De Zien-gesprekken in november, de opbrengstgesprekken in februari en in april/mei de laatste gesprekken. Dit kan aanleiding zijn voor een observatie, een onderzoek door de intern begeleider of het inschakelen van externen, een andere werkwijze uitproberen en dergelijke.
- Consultatie op verzoek. Hierbij worden 1 of 2 leerlingen tussentijds besproken op aanvraag van de leerkracht of intern begeleider. Afspraken of adviezen worden genoteerd in Parnassys.
- MT overleg, hier staat het punt mededelingen uit de IB standaard op de agenda.
- Zorg Advies Team (ZAT) overleg. Afspraken over de besproken leerlingen worden genoteerd in Parnassys. Hierbij zijn aanwezig de intern begeleider, de schoolverpleegkundige van de GGD en schoolmaatschappelijk werk van Altra.
- Overdrachtsbespreking in het begin van het schooljaar. De huidige groepsleerkracht spreekt met de oude leerkracht alle leerlingen en bijzonderheden door.
- Inloopspreekuur van de GGD en Altra op Twickel. Elke laatste dinsdag van de maand is er een inloopspreekuur om 08:30 uur waar ouders terecht kunnen met al hun vragen omtrent gezondheid en gedrag.

2.7 externe contacten

De school onderhoudt met een aantal instanties structureel contact. Door contact met deze externe instanties kan de zorg voor de leerlingen geoptimaliseerd worden. Extra ondersteuning wordt altijd ingeschakeld met toestemming van ouders. In veel gevallen zal de Intern begeleider contactpersoon zijn bij het onderhouden van de contacten. Het betreft bijvoorbeeld de volgende instanties:

- **De GGD**
De GGD verzorgt de screening van de 5 en 10-jarige op gewicht, gezichtsvermogen en gehoor. Indien nodig kan een kind extra opgeroepen worden door de schoolarts als wij of ouders daar reden toe zien. Met behulp van een signaleringslijst van de GGD wordt de zorg door de school en ouders aangegeven. De lijsten worden altijd met de ouders besproken en getekend voor gezien, voordat ze naar de schoolarts worden opgestuurd. Samen met de schoolarts wordt dan een eventueel vervolgetraject besproken. Soms schakelt de GGD een orthopedagoog in om met hen mee te kijken. De school krijgt een terugkoppeling over het eventuele vervolgetraject.

- **Logopedie**
De gemeentelijke screening is komen te vervallen. Wel sturen wij waar nodig kinderen door naar de vrije vestiging. We zijn op dit moment bezig om te kijken of we een samenwerking kunnen bewerkstelligen met praktijk Toolenburg. Zij zouden dan in overleg met ons een screening kunnen doen op school of de praktijk. Kinderen kunnen o.a. verwezen worden bij het constateren van afwijkende mondgewoonten, stotteren, een taalachterstand, verkeerde uitspraak van klanken, zinsbouw en duimzuigen.
- **De leerplicht ambtenaar**
Op afroep wordt de leerplicht ambtenaar ingeschakeld in verband met de volgende kwesties: de algemene absentieregistratie, bij hoog- of ongeoorloofd verzuim van de leerling en bij de noodprocedure: De schorsing van een leerling.
- **Schoolmaatschappelijk werk**
Tijdens het ZAT overleg, maar ook tussendoor, hebben we overleg met Schoolmaatschappelijk Werk. Schoolmaatschappelijk werk is een vorm van opvoedingshulpverlening die wordt aangeboden aan ouders van kinderen op de basisschool. Het doel van de hulp is het psychosociaal en emotioneel functioneren van het kind op school te verbeteren. Vaak hebben problemen op deze gebieden een relatie met problemen in het leren. Thuis en school zijn de belangrijkste plekken waar kinderen opgroeien. Omdat de hulpverlening zich op de belangrijkste opvoeders richt is tevens het doel de competenties van ouders en leerkrachten in de dagelijkse omgang met de kinderen te vergroten. Schoolmaatschappelijk werk verloopt bij ons via Altra. Aanmelding gaat altijd via de intern begeleider of het inlooppreekuur.
- **Het centrum voor jeugd en gezin**
In het centrum voor jeugd en gezin (CJG) kunnen ouders en kinderen terecht met al hun vragen over opvoeden en opgroeien. Het CJG is een samenwerkingsverband van verloskunde, kraamzorg, jeugdgezondheidszorg, en instellingen die opvoed- en opgroeiondersteuning bieden. Ouders kunnen in het CJG een opvoedadviseur en kinderdiëtist raadplegen, opvoedcursussen volgen en er worden bijvoorbeeld workshops over pesten op school aangeboden.
- **Bureau Jeugdzorg**
Jeugdzorg wordt ingeschakeld in geval van psycho-sociale problemen. Jeugdzorg verzorgt begeleiding en- of opvoedingsondersteuning aan ouders/kinderen. De contacten met jeugdzorg worden gelegd door de Schoolmaatschappelijk Werker en kunnen daarna, indien wenselijk, onderhouden worden door school.
- **Veilig Thuis**
Als wij vermoeden dat een kind wordt mishandeld, verwaarloosd of in een onveilige situatie verkeerd, vragen wij Veilig Thuis om advies of doen een melding. Ouders worden altijd vooraf op de hoogte gebracht bij het doen van een melding.
- **De Schakelklas**
Vanuit een intensieve samenwerking met de gemeente is de schakelklas opgericht. Een voorziening ten behoeve van het samenwerkingsverband die kinderen versneld de Nederlandse taal leren. Deze voorziening is voor kinderen die het Nederlands niet als moedertaal hebben en recent in de Haarlemmermeer zijn komen wonen.
- **Passend Onderwijs Haarlemmermeer**
Dit is ons samenwerkingsverband waar wij met vragen altijd terecht kunnen en eventueel ondersteuning kunnen vragen bij het zoeken naar oplossingen voor een leerling. Ook kunnen wij gebruik maken van het Brugteam. Dit zijn een aantal specialisten uit het SBO die ons kunnen adviseren bij de begeleiding van een leerling.

- **Overig**

Daarnaast hebben we contacten met allerlei behandelaars van kinderen van onze school. Zoals psychiaters, psychologen, fysiotherapeuten en logopedisten, maar ook loket vroeghulp, het Riagg, het Triversum, MOC Het kabouterhuis en SBO- en SO scholen. Indien ouders hier toestemming voor geven overleggen we over de kinderen om de hulp goed op elkaar af te stemmen.

2.8 Dossiervorming

Door middel van dossier vorming ontstaat er een chronologisch overzicht van alle activiteiten die rond een leerling zijn ondernomen en wat het resultaat hiervan was. Zo is het mogelijk verantwoording af te leggen over de geboden zorg aan collega- leerkrachten, ouders, bevoegd gezag en inspectie

De meeste verslagen worden opgenomen in Parnassys. Verslagen die niet digitaal zijn, worden veelal ingescand en in het dossier in het centrale magazijn bewaard. Belangrijke gegevens zoals handelingsplannen, onderzoeksverslagen e.d. worden tot 5 jaar nadat een leerling van school gaat bewaard (papieren versie) daarna wordt dit vernietigd. We werken toe naar een zo digitaal mogelijk dossier.

Van de gesprekken die over leerlingen worden gevoerd, worden verslagen in Parnassys gemaakt. De jaarrapporten worden aan het eind van het schooljaar digitaal toegevoegd.

De groepsplannen en evaluaties worden per jaargroep in parnassys gezet en zijn zo altijd terug te vinden.

3. Zorg op groepsniveau

3.1 Zorg in de groepen 1 en 2

In de groepen 1-2 wordt gewerkt met Schatkist 3, het bijbehorende observatiesysteem en de mappen fonemisch bewustzijn en beginnende gecijferdheid. Daarnaast zijn observaties bij de jonge kinderen erg belangrijk. In groep 1 is de begeleiding alleen spelenderwijs zonder groepsplan.

Vanaf groep 2 wordt er gewerkt met groepsplannen n.a.v. niet methode toetsen zoals die van CITO en van het CPS. Na elke toets periode worden de kinderen opnieuw ingedeeld in 3 groepen, net als in de hogere groepen. De instructie afhankelijke groep krijgt uitbreiding op de instructietijd door middel van kleine kringen. De instructie onafhankelijke groep (basis) en de instructie vrije groep krijgen minder instructie en krijgen verrijking en of verdieping. Voor extra handen in de groep maken we gebruik van leerlingen uit hogere groepen of een leerkracht die op dat moment geen taken voor de groep heeft.

3.2 Zorg in groep 2 tot en met 8

Binnen de groep is de leerkracht verantwoordelijk voor het bieden van een passend/uitdagend onderwijsaanbod. Uitgangspunt is dat de leerlingen zich in een verschillend tempo en op verschillend niveau ontwikkelen. Door middel van 3 niveau groepen wordt de organisatie van de hulp aan de groepen leerlingen weergegeven. In de groepsplannen worden de leerlingen op basis van onderwijsbehoefte, instructiebehoefte, maar ook leerling kenmerken ingedeeld en geclusterd. Er worden groepsplannen gemaakt voor lezen, spelling en rekenen. Begrijpend lezen staat nog niet specifiek in een groepsplan maar wordt de komende periode ontwikkeld nu er een nieuwe methode aangeschaft is.

In het groepsplan wordt in 3 groepen gelaagde instructie gegeven.

- **Instructie-afhankelijke groep.** (breedte) Deze kinderen hebben meer moeite dan gemiddeld met de basisstof en scoren op het LVOS een IV of V. Of er zijn andere specifieke redenen om een leerling in deze groep te plaatsten. De leerlingen krijgen na de basisinstructie, verlengde instructie en oefenen meer begeleidt in.
- **De instructie-onafhankelijke groep.** (basis) Deze groep gaat na de basisinstructie zelfstandig aan het werk en kan vragen stellen tijdens de loopronde van de leerkracht. (III, II op CITO)
- **De instructie-vrije groep.** (plus) Deze groep kan vaak halverwege de basisinstructie al aan het werk. Veel kinderen uit deze groep hebben naast de (compact aangeboden) basisstof extra verrijking of verdieping of werken met Levelwerk.

Uitzondering: De vierde groep. Wanneer een kind (in hoge uitzondering) niet toegevoegd kan worden aan het bestaande groepsplan, kan voor deze leerling op 1 vakgebied een individuele leerlijn uitgezet worden. Deze wordt vastgelegd in een ontwikkelingsperspectief. Dit gebeurt altijd in overleg met de intern begeleider.

Door het werken met groepsplannen heeft de leerkracht steeds een overzicht van welke hulp aan welke kinderen gegeven moet worden.

De groepsplannen van de hele school zijn zo gelijk en zo concreet mogelijk. Zo kunnen we opbrengsten goed bekijken en vergelijken. Dit vergemakkelijkt het werken met groepsplannen en zorgt er tevens voor dat de groepsplannen effectiever zijn. De groepsplannen worden in elk geval 2 maal per schooljaar opgesteld en geëvalueerd. De bronnen die we hanteren zijn het LVOS, de niet-methodetoetsen en de observaties in de groep. Eventueel kan de huidige thuissituatie van belang zijn.

Tijdens de studiedagen worden de meeste groepsplannen gemaakt, zo is er ruimte om met elkaar te overleggen en elkaars expertise te gebruiken. Directie en intern begeleiding zijn er om te helpen, coachen of door te vragen waarom een kind in een bepaalde groep geplaatst wordt.

3.3 Voorwaarden voor een goed klassenmanagement

Klassenmanagement

Klassenmanagement bestaat zoveel mogelijk uit structureren van ruimte, tijd en activiteit zodat de leerkracht de geplande activiteiten uit kan voeren. We onderscheiden hierbinnen de organisatie van de fysieke ruimte en de organisatie van de ruimte rondom het lesgeven, waarbij het leerkrachtgedrag en de leerkrachtvaardigheden een belangrijke rol spelen.

Op Twickel is het onderwijs in de klas zo georganiseerd dat er een uitdagende, plezierige en uitnodigende werksfeer ontstaat waarin aandacht is voor het individuele kind.

Bij alle onderdelen is sprake van een basis- en breedteaanbod. Een plusaanbod is alleen van toepassing bij het onderdeel tijd. Uiteraard geldt het basisaanbod ook voor de plusleerlingen. Voor de leerlingen met een OOP (onderwijsontwikkelingsprofiel) zijn, indien nodig, de afspraken individueel in het document vastgelegd. Naast deze afspraken is er voor de leerkrachten voldoende ruimte om het lokaal gezellig en met een eigen sfeer verder aan te kleden.

Ruimte

Basis	◦ De klassenregels hangen zichtbaar in de klas. ◦ De inrichting is zodanig georganiseerd dat er duidelijke looproutes zijn in de klas. ◦ De klok hangt zichtbaar in de klas. ◦ De timetimer is tijdens het gebruik zichtbaar aanwezig op het digibord. <i>Gebruik is geen schoolbrede afspraak.</i> ◦ De pictogrammen met de dag planning hangen / de dag planning staat zichtbaar op het bord. ◦ De leerkracht stelt na elke vakantie nieuwe tafelgroepen samen. ◦ De leswisselingen verlopen rustig en de leerkracht begeleidt deze wisselingen. ◦ Materialen kunnen door de leerlingen zelf gepakt en opgeruimd worden. ◦ Materialen hebben een vaste plaats in de klas of op de gang. ◦ In de kleutergroepen is een projecthoek of thematafel aanwezig. De keuze is afhankelijk van het thema waarbinnen gewerkt wordt. ◦ Elke groep heeft een instructietafel in de klas staan. ◦ Vanaf groep 1-2 wordt er gebruik gemaakt van een stoplicht (rood = stil en er mag niet gelopen worden, oranje = overleggen mag, groen = mogelijkheid tot hulp vragen aan de leerkracht). ◦ Vanaf groep 5 hebben de leerlingen een kaartje / dobbelsteen op tafel waarmee ze aan kunnen geven of ze gestoord willen worden door een andere leerling. <i>Geen schoolbrede afspraak.</i> ◦ Groep 1-2 heeft een digitaal kiesbord in de klas hangen waarop kinderen bij binnenkomst 's morgens aangeven met welk werkje (verplicht of vrij) ze starten. ◦ Groep 3 heeft het planbord van VLL in de klas hangen. ◦ Er zijn koptelefoons aanwezig voor computergebruik. ◦ In iedere groep ligt de klassenmap op het bureau van de leerkracht. Hierin zijn de volgende onderdelen te vinden: 1. Mededelingenblad met info voor invallers en korte info over Iln. 2. Leerlingenlijst en plattegrond met namen 3. Verdeling bij ziekte 4. Inge vulde dagplanning (door gepland) en weekrooster 5. Groepsplannen 6. Roosters (gym, vergaderingen, pleinwacht e.d.)
--------------	--

	7. Taakverdeling 8. (evt.) overblijfsadministratie
Breedte	◦ Indien de leerling dit nodig heeft, liggen pictogrammen met de dag planning zichtbaar op de tafel van de leerlingen. ◦ Indien de leerling dit nodig heeft, liggen er individuele stappenplannen of pictogrammen op zijn tafel. ◦ De leerling houdt, indien nodig, een vaste plaats in de klas. ◦ Er zijn op school gehoorbeschermers aanwezig voor kinderen die extreem veel last hebben van omgevingsgeluiden. ◦ Voor een aantal leerlingen kan een rustige plek gecreëerd worden door de tafel even weg te schuiven van de tafelgroep. ◦ Op school zijn wiebelkussens en Tangles aanwezig. ◦ Op dit moment worden schermen uitgetest om de tafel heen.

Tijd

Plus	◦ De leerkracht laat de leerling een deel van de leerstof zelfstandig verwerken. ◦ De leerkracht zorgt voor aanvullend werk en compact- en verrijkingsmateriaal.
Basis	◦ De leerkracht gebruikt een rooster waarin alle lessen gepland staan. ◦ De leerkracht houdt zich aan de roostertijden (uitzonderingen voor speciale momenten). ◦ De leerkracht vertelt bij aanvang van de dag wat de planning van de dag zal zijn noteert deze of hangt de pictogrammen op. ◦ De leerkracht gaat effectief met de onderwijstijd om, dit betekent: ◦ op tijd beginnen met de lessen ◦ weinig tijd verloren laten gaan tijdens leswisselingen ◦ zo min mogelijk overleg tijdens de lessen ◦ zoveel mogelijk materialen klaarleggen zodat meteen kan worden begonnen ◦ eten en drinken in de klas, voorafgaand aan of volgend op de ochtendpauze, tot een minimum beperken. Deze tijd wordt schoolbreed gebruikt als voorleestijd. ◦ De leerkracht van groep 1-2 laat de leerlingen direct na binnenkomst een keuze maken voor de eerste activiteit. Op dinsdag en donderdag staan er activiteiten klaar. ◦ De leerkracht plant op het rooster de volgende werkvormen in: ◦ Zelfstandig werken ◦ Instructiemomenten ◦ Samenwerken
Breedte	◦ Indien nodig, kan de leerkracht voor de leerling een planning (eventueel in pictogrammen) maken. ◦ De leerkracht zorgt voor extra tijd bij het maken van toetsen. ◦ De leerkracht beperkt de hoeveelheid werk zodat de leerling het werk af kan hebben.

Activiteit

Basis	◦ De leerkracht legt de materialen voor de les zo klaar dat de leerlingen ze zelf kunnen pakken. ◦ De leerkracht geeft in het weekrooster aan wanneer er ruimte is voor zelfstandig (ver)werken. ◦ De leerkracht vertelt voor de les of er sprake is van: ◦ Individueel werken, waarbij geen hulp gevraagd mag worden ◦ Individueel werken waarbij hulp gevraagd mag worden als iets niet lukt ◦ Samenwerkend leren ◦ De leerkracht geeft (eventueel op de klok) de tijdsplanning aan. ◦ De leerkracht vertelt wanneer de les eindigt. De leerlingen krijgen dan nog een paar minuten de tijd om het werk af te ronden. ◦ De leerkracht schept voorwaarden die nodig zijn voor zelfstandig (ver)werken: de regels zijn bekend, stoplicht en dobbelstenen/kaartjes (facultatief vanaf groep 5) worden gebruikt. ◦ De leerkracht herhaalt de zelfstandig werken regels en gebruikt 'het stoplicht'. Hij geeft aan: ◦ wanneer hij niet beschikbaar is voor alle leerlingen en hoe lang dat duurt. ◦ wanneer hij weer beschikbaar is. ◦ wat hij zelf gaat doen tijdens het zelfstandig (ver)werken. ◦ welke vervolgactiviteit leerlingen kunnen doen als ze klaar zijn. ◦ De lessen worden geëvalueerd en bevindingen worden meegenomen in de volgende lessen. ◦ De leerkracht geeft aan hoe leerlingen die hun werk afhebben kunnen nakijken en verbeteren. ◦ De leerkracht zorgt voor voldoende correctiemateriaal. ◦ De leerkracht zorgt er voor dat leerlingen die klaar zijn met het opgegeven werk kunnen beschikken over zinvol, extra werk. ◦ De leerkracht bespreekt na het zelfstandig (ver)werken regelmatig een aantal van de volgende punten: ◦ Kwaliteit van de opdracht ◦ Wijze waarop gewerkt en geleerd werd ◦ Hoe leerlingen het geleerde kunnen toepassen in andere situaties ◦ Huiswerk ◦ Duo leerkrachten zorgen voor een goede overdracht.
Breedte	◦ De leerkracht legt, indien nodig, de materialen voor de leerlingen klaar in een werkbak, of op de tafel van de leerling. ◦ De leerkracht zorgt, indien nodig, samen met de leerlingen voor een geordende werkplek met daarop alle benodigde materialen.

4 Zorg op individueel niveau

Uitgangspunt is dat de leerlingen, de zorg krijgen die zij nodig hebben en deze zorg binnen het groepsplan aangeboden krijgen. Een enkele keer komt het voor dat een leerling toch niet binnen het groepsplan de juiste zorg geboden kan krijgen. Deze leerlingen werken op 1 of meerdere vakken op een eigen leerlijn. Dit wordt beschreven in een OOP. Elk half jaar worden de doelen bijgesteld en geëvalueerd. Tot en met groep 4 houden we de leerlingen altijd in het groepsplan.

Niet voor alle leerlingen zijn de einddoelen van het basisonderwijs haalbaar. Deze leerlingen doorlopen de leerstof op een andere wijze en tempo dan de standaard is. Zolang een kind sociaal emotioneel goed blijft functioneren, met plezier naar school gaat en zich veilig voelt in de groep, zullen we er alles aan doen om de leerling te ondersteunen.

Voor we besluiten een leerling op een eigen leerlijn te laten werken, moeten er duidelijke aanwijzingen zijn dat de achterstanden die het kind heeft opgelopen, voortkomen uit factoren in het kind zelf. Wij kiezen er als school voor altijd een intelligentie onderzoek af te nemen (of is al gebeurd in het verleden) voordat we een leerling een eigen leerlijn geven.

Het kan echter ook gebeuren dat de onderwijsbehoefte van een leerling groter is dan wij als school kunnen bieden. Dan wordt dit besproken met ouders. Binnen het passend onderwijs bestaat nog steeds de mogelijkheid om samen met ouders te bespreken of het SBO of SO wellicht een betere onderwijsplek is voor de leerling, of dat er misschien extra begeleiding nodig is vanuit het brugteam.

5. Verwijzing naar het SBO

Per 1 augustus 2014 is de wet passend onderwijs van kracht.

Passend onderwijs is een beleidsverandering uitgegaan van het Ministerie van OCW. Het gaat het erom dat alle leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen op school. Het nieuwe stelsel moet zo goed mogelijk onderwijs bieden aan kinderen die extra begeleiding nodig hebben.

Het uitgangspunt van Passend onderwijs is de verantwoordelijkheid van schoolbesturen om voor elke leerling een passend onderwijsaanbod te realiseren. Als een school niet kan voorzien in de behoeften van het kind, dan wordt in overleg met de ouders uitgezocht welke school binnen het samenwerkingsverband dat wel kan. Een passend onderwijsaanbod houdt dus in dat onderwijs en ondersteuning moet aansluiten op de behoeften van het kind. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden van het personeel en de wensen van de ouders.

Passend onderwijs betekent niet dat alle leerlingen naar een reguliere basisschool moeten. Per kind wordt gekeken waar het onderwijsaanbod het best passend is. Een regionaal netwerk van scholen moet een dekkend onderwijsaanbod hebben, waarin alle zorg geleverd kan worden. Zo'n netwerk bestaat uit reguliere basisscholen, speciaal onderwijs en flexibele tussenvormen. Een voorbeeld van zo'n tussenvorm is een speciale klas in een reguliere school.

Scholen kunnen zich specialiseren en gezamenlijk afspraken maken wie welke kinderen het beste kan opvangen. Als een school geen passend onderwijs heeft voor een kind, kan zo'n leerling terecht op een andere school binnen het verband. In het samenwerkingsverband hebben de scholen voor speciaal (basis)onderwijs de rol van expertisecentrum. Zij kunnen leerlingen opvangen die intensieve zorg nodig hebben of ambulante begeleiding aanbieden aan de reguliere basisscholen.

Het samenwerkingsverband waar wij onder vallen heet **Passend Onderwijs Haarlemmermeer**.

Verwijzen naar een andere s(b)o school gaat altijd in overleg met ouders. Als ouders, school van herkomst en de nieuwe school het er samen over eens zijn dat de andere school een betere plek is voor de leerling, wordt een TLV (toelaatbaarheidsverklaring) aangevraagd bij het samenwerkingsverband. Indien deze goedgekeurd wordt is plaatsing op de SBO school een feit.

Soms weten school en ouders niet welke school het best geschikt is. Er kan dan gebruik gemaakt worden van een observatieplaats in het SBO.

Onze school houdt contact met de ontvangende school over de ontwikkeling van de kinderen. Na maximaal 12 weken wordt er besloten wat de juiste plaats is voor de leerling.